

Standaardisatieraad, 10 november 2025

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum
31 oktober 2025

Bijlage(n)
-

memo

Beheermethodiek kennisproducten

Gevraagd besluit

De Standaardisatieraad wordt verzocht om in te stemmen met de beheermethodiek die deze memo beschrijft.

1. Aanleiding

De kennisproducten van het Nationaal Archief worden na accordering door de Standaardisatieraad gepubliceerd en in beheer genomen. Beheer houdt in: periodiek kijken of bestaande kennisproducten nog steeds voldoende tegemoet komen aan de behoeften van de gebruiker. En zo nodig aanpassingen uitvoeren. Gebruikers uit het werkveld hebben inspraak in dit proces. Hiermee geven we invulling aan de BOMOS-methode die het Nationaal Archief hanteert voor de kennisproducten.¹

Regulier beheer in samenspraak met het werkveld brengt belangrijke voordelen met zich mee. Het is een waarborg voor de kwaliteit van de kennisproducten en verhoogt de zichtbaarheid en het draagvlak die voor de kennisproducten bestaan.

Tijd voor een update

Het Nationaal Archief heeft de bestaande methodiek voor het beheer van de kennisproducten nader uitgewerkt. De volgende ontwikkelingen leiden hiertoe:

1) Behoeftte aan *actiever* beheer.

In het verleden werden kennisproducten gepubliceerd als pdf's of drukwerk waarop geen beheer werd uitgevoerd. Deze producten werden *as is* aangeboden tot ze werden ingetrokken en werden vervangen door een volledig nieuw product. In de afgelopen jaren worden kennisproducten aangeboden in de vorm van een aantal webpagina's die makkelijker te beheren zijn dan pdf's. Daarnaast wordt er actievere ondersteuning geboden aan de gebruikers bij de implementatie van kennisproducten. Uit die activiteiten halen we veel input op die we mee willen nemen bij de doorontwikkeling van kennisproducten. Meer dan voorheen werken we vanuit de gedachte van de *permanent bèta*: bruikbare en toepasbare producten die

¹ Beheer- en Ontwikkelmodel voor Open Standaarden, zie: <https://www.logius.nl/onze-dienstverlening/infrastructuur/bomos>

nochtans nooit echt af zijn omdat er altijd ruimte is om beheer uit te voeren en zo in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en behoeften.

2) Behoeftte aan *meer* beheer

Het portfolio kennisproducten is de afgelopen jaren uitgebreid. Dat is onder meer naar aanleiding van het Programma Open Overheid dat het Nationaal Archief opdracht gaf tot de ontwikkeling van verschillende normen en handreikingen. Ook de nieuwe Archiefwet heeft geleid tot nieuwe producten. De kennisproducten omvatten op dit moment ruim 400 webpagina's en dat aantal zal nog verder toenemen. Met het aflopen van het Programma Open Overheid en de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet in zicht, is de verwachting dat de hausse aan nieuwe kennisproducten de komende jaren afneemt. En dat de aandacht verschuift naar het beheer van die producten.

3) Behoeftte aan *robuuster* beheer

MDTO is aangemeld bij het Forum Standaardisatie voor toevoeging aan de lijst verplichte standaarden met pas-toe-of-leg-uit status. Gebruikers van een norm met die status mogen robuust, systematisch en voorspelbaar beheer verwachten. Bij de aanmelding is dan ook een [beheerplan](#) aangeleverd met daarin een beschrijving van de invulling die we aan de BOMOS-methode geven in algemene zin en in het bijzonder voor MDTO. De uitwerking van de beheermethodiek die deze memo bespreekt, komt tegemoet aan een aantal toezeggingen die in dat plan zijn opgenomen.

De beheermethodiek heeft als doel om aan deze behoeften tegemoet te komen en om de kennisproducten actief te beheren als open standaarden. Dus: met inspraak voor de gebruikers. De nieuwe werkwijze vormt zo een waarborg voor kwalitatief hoogstaande kennisproducten. Dat wil zeggen: gebruiksvriendelijk, relevant, juist en volledig, die bijdragen aan het verbeteren van informatiebeheer bij de overheid. Daarnaast maakt de nieuwe werkwijze het voor het Nationaal Archief mogelijk om meer grip te krijgen op planning en capaciteit aan de hand van beredeneerde keuzes en prioriteiten.

Het vervolg van de memo geeft een overzicht van de nieuwe methodiek en benoemt de rol van de SRNA in deze beoogde werkwijze.

2. Beheermethodiek

2.a. Jaarlijkse cyclus

De nieuwe beheermethodiek bestaat uit een jaarlijks terugkerende cyclus.

- In de **eerste fase** worden trends en signalen verzameld en geanalyseerd (Q2 en Q3 van ieder jaar). Het doel hiervan is om te bepalen welke implicaties deze trends en signalen hebben voor de kennisproducten. De eerste fase levert een longlist mogelijke beheeractiviteiten op (naast eventueel input voor nieuw te ontwikkelen kennisproducten). Ook de Standaardisatieraad wordt tijdens deze eerste fase om input gevraagd om input.
- De **tweede fase** is prioritering en planning (Q4). Van de longlist wordt een shortlist gemaakt. Die wordt aan de SRNA voorgelegd en na accordering

- De **derde fase** (Q1-Q3 van het volgende jaar) is de uitvoering van die planning. Over de uitvoering van de beheeractiviteiten wordt de Standaardisatieraad aan het eind van jaar geïnformeerd, tenzij van te voren afgesproken is dat publicatie pas na accordering plaats kan vinden. Accordering voorafgaand aan publicatie vindt in ieder geval plaats bij beheer aan normerende kennisproducten.

[illegible]

Om bij het bedenken en uitvoeren van beheeractiviteiten ook gebruik te maken van de expertise en ervaring van gebruikers uit het werkveld, stellen we beheergroepen in. Deze beheergroepen spelen een rol die analoog is aan die van redactiegroepen bij de ontwikkeling van kennisproducten. In iedere beheergroep neemt ten minste een collega uit de decentrale overheden en ten minste een collega uit de Rijksoverheid zitting. Voor kennisproducten met sterke inhoudelijke raakvlakken kan een **gedeelde beheergroep** ingesteld worden. Beheergroepen spelen een rol aan het begin van de cyclus bij de initiële inventarisatie van trends en ontwikkelingen en mogelijke aanpassingen binnen kennisproducten. En indien besloten wordt om tot beheer over te gaan, spelen beheergroepen een klankbordrol bij de uitvoering van die beheeractiviteiten.

De kennisproducten lopen uiteen qua doelgroep, gebruik, status, en de verhouding met andere kennisproducten. Daarom zijn er verschillende behoeften en vereisten rondom beheer. Sommige producten eisen intensiever beheer dan andere. Omdat ze veel meer gebruikt worden, omdat ze omvangrijker zijn, omdat ze een dynamisch technologisch element hebben, omdat ze normerende delen bevatten, of omdat ze het fundament vormen waar andere kennisproducten naar verwijzen.

Pagina 3 van 4

een beheergroep. En bij beheer wordt een openbare reviewronde georganiseerd. De SRNA accordeert aanpassingen aan normen voorafgaand aan publicatie.

3. Plan van aanpak

Het Nationaal Archief heeft een plan van aanpak opgesteld om deze nieuwe werkwijze te realiseren. Zodat de eerste jaarlijkse cyclus kan starten in Q2 2026, met accordering van de prioriteiten in Q4 2026 en uitvoering in 2027. In het kader van dit plan van aanpak werken we de verschillende fases van de nieuwe werkwijze nader uit en vullen we zaken zoals beheergroepen, beheerregimes, en versiebeheer concreet in. Daarbij nemen we alle betrokken partijen binnen en buiten het Nationaal Archief mee en geven we ze de kans om mede vorm te geven aan deze werkwijze. Ook een tussentijdse evaluatie van de werkwijze (Q4 2026) is opgenomen in het plan van aanpak.